

**XVII. županijsko natjecanje iz hrvatskoga jezika
2. ožujka 2012.**

drugi (II.) razred

Zaporka

--	--	--	--	--	--

(peteroznamenkasti broj i riječ)

broj bodova:

90

Upute natjecateljima

1. Test se piše 90 minuta.
2. Prije rješavanja testa treba pažljivo ispuniti listić sa zaporkom (čitljivo i pravopisno točno).
3. Natjecatelj zaporku treba napisati na bijelu i žutu omotnicu i na prvu stranicu testa.
4. Zadatke testa treba pažljivo pročitati.
5. Treba pažljivo slijediti upute u zadatku.
6. Rješenja treba upisivati (crnom ili plavom kemijskom olovkom) na za to predviđena mjesta.
7. U testu nije dopušteno precrtavanje, ispravljanje i šaranje (ako postoje nedoumice pri oblikovanju točnih odgovora, treba se koristiti radnim papirom dobivenim od škole).
8. Da bi se priznali, odgovori trebaju biti napisani pisanim slovima.
9. Da bi se priznali, odgovori trebaju biti pravopisno i gramatički točni.
10. Nakon završetka pisanja test, radni papir i bijelu omotnicu treba staviti u žutu omotnicu koju treba predati članu povjerenstva.
11. Nakon objave privremene ljestvice poretka natjecatelj ima pravo uvida u test i pravo na pisanu žalbu.

Želimo ti uspjeh na natjecanju!

Županijsko povjerenstvo:

1. _____

(predsjednik Županijskoga povjerenstva)

2. _____

(član Županijskoga povjerenstva)

3. _____

(član Županijskoga povjerenstva)

1. Zaokruži riječi koje treba pisati velikim početnim slovom.

zanimljive susrete nude zagrebačke ulice. od spomenika fra kačiću miošiću mesničkom ulicom stiže se na gornji grad, gdje se matoš skrasio na klupi strossmayerova šetališta. u podnožju gvozda na dubravkinu putu spomenik je nesuđenomu nobelovcu miroslavu krleži. šenoa je stanovnik vlaške ulice i zrinjevca, gdje dijeli zelenilo i dobre vibracije šetača s banom mažuranićem, piscem epa *smrt smail-age čengića*. marulić, nacionalni klasik, znamenit i po *poslanici papi hadrijanu šestome*, sjedi ispred važne ustanove: hrvatskoga državnog arhiva. na kapucinskim je stubama marija jurić zagorka, jedna od rijetkih dama književnoga spomeničkog panteona i urednica časopisa *ženski list*. preradović je na cvjetnome trgu, ujević u varšavskoj – no to još nisu sve stvrđnute sjene majstora riječi.

6	
---	--

2. Upiši rečenične znakove (interpunkcijske znakove, razgotke).

Pošto Elissa svojom dirljivom novelom zabavi slušatelje kraljica Filomena lijepa stasita srdačnija i ljubaznija od koje druge zamislivši se reče Predrage gospe budući da se u puku često zna čuti ova poslovice Tko pod drugim jamu kopa sam u nju padne pade mi na um da vam dokažem istinitost te čini mi se mudre izreke

(Prema: G. Boccaccio, *Dekameron*)

3	
---	--

3. Označi padež uobičajenom kraticom (N, G, D, A, V, L, I) iznad svih sklonjivih (deklinabilnih) riječi u tekstu.

S rukama u džepovima hlača nervozno se osvrće oko sebe. Podsjeća me na likove škrtaca u kazalištu, koji kao da neprekidno upozoravaju: „Ne približavaj se, kradljivče, mome blagu!“

3	
---	--

4. Zaokruži slovo ispred rečenice s točno napisanim dvoglasnikom *ie*.

- a) U najljepšem dijelu djela raspravlja se o lijepoti.
- b) Zahtjevne smjernice bile su preduvjet promjenama koje je zahtijevala.
- c) Svijetleći u noć, svjetleća je reklama privlačila kukce i usamljenike.
- d) Djelovanje cijeloga prizora na dječju samosvijest neprocijenjivo je.

1	
---	--

13	
----	--

5. Napiši dijakritičke znakove iznad slova c.

Našao sam se u mecavi, razjaren copor kreće se prema meni, dršcem, sav šcucuren grceci se od straha. Strašno je bucno, tlaci me i pritišće sa svih strana... Žele me šcepati! Odjednom skoci preda me strašno bice, skida kapuljacu i – probudio sam se!

3	
---	--

6. Odredi vrstu podcrtanim riječima.

U hrpe suha lišća, duž zidova, zavlačili su se daždevnjaci. Aha, nije li to još jedan! Dječak je vjerovao da ga je nekako moguće pripitomiti i nositi u džepu.

vrsta riječi

suha	_____	jedan	_____
duž	_____	da	_____
aha	_____	ga	_____
li	_____	nekako	_____

2	
---	--

7. Zaokruži objekte.

Vladaru se nije sviđala zamisao da zavlači ruke u džepove stanovnika i ulagao je napore kako bi smanjio porez.

2	
---	--

8. Ispiši oblikotvorne morfeme podcrtanih riječi.

Smisao i najveća radost putovanja nije u upoznavanju nepoznatih mjesta, nego u povezivanju ljudi s različitih strana i stvaranju trajnih prijateljstava.

_____

3	
---	--

9. Napiši rječotvorne osnove podcrtanih riječi.

Toga sam kišovitoga dana odlučio ugasiti slatkastu zaljubljenost u tebe – pa nisam ja neki nesretni lik iz sapunice!

_____

2	
---	--

12	
----	--

10. Razvrstaj glagolske oblike iz teksta.

Najnovije osporavanje Shakespearea dolazi iz filmskoga studija. Oslanjajući se na poznatu teoriju kako nedovoljno obrazovani Shakespeare ne bi mogao napisati djela koja mu pripisaše, redatelj Emerich obračunat će se sa stoljetnom zagonetkom jednako *suptilno* kako je bio razorio cijele gradove u „Danu nezavisnosti“. Prigovarahu mu da bi bilo nadobudno ispisivati novu povijest svjetske književnosti bez čvrstih argumenata, no autor je sve optužbe odbacio određivši „Anonymous“ kao dramu o umjetnosti i politici, o peru koje će, dok budemo disali, uvijek biti snažnije od mača. Neovisno o stavu koji film zagovara, očekujmo uzbudljiv triler!

infinitiv _____

prezent _____

perfekt _____

pluskvamperfekt _____

aorist _____

imperfekt _____

futur prvi _____

futur drugi _____

imperativ _____

kondicional prvi _____

glagolski prilog sadašnji _____

glagolski prilog prošli _____

6	
---	--

11. Napiši u tablicu odrednice i pojmove koji se odnose na alternacije (zamjene)

fonema i fonemskih skupina (piši a), b) itd.).

a) vezane su uz određenu gramatičku ili tvorbenu kategoriju, b) obuhvaćaju sav jezični materijal, c) ovise o naravi fonema, d) ovise o raspodjeli fonema, e) jednačenje suglasnika po zvučnosti, f) sibilizacija

fonološki uvjetovane alternacije	morfološki uvjetovane alternacije

2	
---	--

8	
---	--

12. Zaokruži riječi/spojeve riječi koji nisu napisani u skladu s gramatičkom normom.

Ispravi ih i napiši na crtu.

- a) Novela govori o Arapu koji je bio najbolji u svojem zanatu. _____
- b) Žiriom je predsjedala poznata teatrologinja Mani Gotovac. _____
- c) U ronjenju se natjecalo tridesetak najboljih ronioca. _____
- d) Najveći pljesak u šou dobivaju plesači tanga. _____
- e) Svemirci su zapravo makrobiotski žitelji druge planete. _____

4	
---	--

13. Zadatak ima dva dijela.

a) Napiši mocijske parnjake (imenice za ženske osobe) podcrtanih imenica.

b) Imenuj glasovne promjene.

Imao je titulu vojvode, usto bijaše glasovit glazbenik, a ipak je završio kao rob i talac vlastitih ambicija.

imenica	mocijski parnjak	glasovne promjene
vojvoda		
rob		
talac		

3	
---	--

14. Upiši zadane oblike vlastitih imena.

- a) Cijeli svijet još uvijek luduje za (Gioconda, **I**) _____
slavnoga (Leonardo da Vinci, **G**) _____.
- b) Tko se sjeća (Amelia Earhart, **G**) _____,
prve žene koja je zrakoplovom obarala rekorde?

2	
---	--

9	
---	--

15. Gramatički odredi imenice služeći se uobičajenim kraticama (npr. N jd. m. r.).

Frida se toga jutra probudila u krevetu roditeljske kuće. Slaba svjetlost već je prodirala u sobu. Provela je nemirnu noć i s naporom je prstima dodirivala lice kao da provjerava je li još tu.

3	
---	--

16. Upiši u tablicu tražene imenice.

Šuma podno Križevaca bila je mračna. Probijao sam se kroz granje i blato hvatajući zrak. Već sam prešao preko potoka Glogovnica i krenuo prema Kalniku. Mučila me čežnja za djecom, roditeljima, braćom, ali shvaćao sam da je to odsada moja prošlost. Samo mi je prkos davao snagu za dalje.

vlastite imenice	gradivne imenice	zbirne imenice	mislene (apstraktne) imenice

3	
---	--

17. Razvrstaj zanaglasnice (enklitike) u tablicu.

„Popila bih malo čaja“, zamoli me tiho. „Napij se, dobro će ti činiti. Ni ja ne volim izlaziti na ovu hladnoću.“ Pružim joj šalicu koju je željno prihvatila. Noge su je zeble pa sjedne kraj kamina.

glagolske zanaglasnice	zamjениčke zanaglasnice

3	
---	--

9	
---	--

18. Označi naglaske i zanaglasne dužine svim riječima.

Znaš li: najvrjedniji je put i najjednostavniji.

3	
---	--

19. Zaokruži pridjevne zamjenice.

Zašto pišeš upravo na ovaj način? Koju ulogu imaju tvoje priče? Što misliš o drugim piscima? Tko je utjecao na tebe, a koga ne podnosiš? Kako sebe određuješ? I što si zapravo htio reći svojom posljednjom knjigom?

(Prema: A. Oz, *Rimovanje života i smrti*)

3	
---	--

20. Preoblikuj rečenicu tako da bude u skladu s pravopisnom normom.

Cijenjena gospodo, svima Vama želimo sve najbolje u novoj 2012. godini!

1	
---	--

21. Odredi točnost (T) ili netočnost (N) tvrdnji.

- a) Imenskim su riječima svojstvene kategorije roda, vida i padeža. T/N
- b) Gramatička kategorija roda očituje se u slaganju imenice s pridjevnom riječju. T/N
- c) Rod dvorodne imenice otkrivamo na temelju nastavka. T/N
- d) Ostaci dvojine (duala) pojavljuju se u hrvatskome jeziku uz brojeve dva, tri i četiri. T/N

3	
---	--

22. Odredi vrstu podcrtanoga genitiva u rečenici.

Pjevačica raskošna glasa pjevala je poznatu melodiju: *Jedna mladost, jedan svijet nade...*

1	
---	--

23. Napiši komparative pridjeva u kanonskome obliku (N jd. m. r.).

Bio je visok i krhak, lica pomalo blijeda i blaga pogleda. Na riječima je, međutim, bio nevjerojatno drzak, gotovo zao.

3	
---	--

14	
----	--

24. Zaokruži slovo ispred rečenice s točnim oblicima pridjeva.

- a) Dinu Dvornika smatraju kraljem hrvatskoga *funka*. Dinojevi obožavatelji imaju i klub.
- b) Libreto za Lisinskovu operu *Ljubav i zloba* napisao je Dimitrija Demeter.
- c) Poznata Česmičkijeva elegija pisana je po uzoru na antičku tužaljku.
- d) Gotovcova opera *Ero s onoga svijeta* praizvedena je 1935.

1	
---	--

25. Zaokruži netočne oblike pridjeva. Upiši točne oblike na crtu.

Bojao sam se da će i ovaj mjesec biti teški za moju obitelj, ali tog sunčana jutra sve se promijenilo. Zahvaljujući uplati dobrotvora nepoznata podrijetla, mogao sam konačno posaditi prvo stablo pitoma kestena pa više nisam ovisio o stričevu novcu.

2	
---	--

26. Zaokruži slovo ispred rečenice s točno napisanim brojevima.

- a) U 60-tim godinama 19. stoljeća čovjek je postao dijelom životinjskoga carstva.
- b) Vjerovali ili ne, ja sam dvadesetisućiti darovatelj.
- c) U kvizu *Sve u sedam* malo je onih koji će doći do miliona.
- d) Iako 70-godišnjak, briljirao je u raspravi.

1	
---	--

27. Zaokruži točan oblik čestice put(a) uz brojeve.

- a) Prvi sam **put/puta** na trenutak zaboravio težak umor.
- b) Dva **put/puta** bio sam na *Raptoru*, najnovijem gardalandskom izazovu.

1	
---	--

28. Ispravi pogrješke tako da rečenice budu gramatički točne.

Tražeci sponzora, našla se pred dvjema zatvorenim vratima. Rukopis je potom poslala trojim nakladničkim kućama i ubrzo dočekala svoj prvi roman.

2	
---	--

7	
---	--

29. Zaokruži prijelazne glagole.

Večeras smo odlučili otvoreno popričati o svim problemima. Prije nego nas je splet životnih okolnosti povukao u vrtlog, kladili bismo se da znamo sve jedno o drugome. Razgovarali smo dugo, a pred zoru popismo jaku kavu kako bismo ostali budni jer razgovor nije obećavao razrješenje. Pitala sam ga u kojem životnome trenutku postajemo poput svojih roditelja.

3	
---	--

30. Poveži rečenicu s uporabom glagolskoga oblika, npr. d) 4.

a) Šetam ti ja jučer gradom i uživam u mirisu proljeća.	1. pripovjedački prezent
b) Najkasnije do kraja tjedna putujem u Dubrovnik.	2. poslovični prezent
c) Slika govori više nego tisuću riječi.	3. futurski prezent

_____

2	
---	--

31. Napiši infinitivnu i prezentsku osnovu podcrtanih glagola.

Na natjecanju *Školski laboratorij slave* sudjelovati će brojni srednjoškolci, a izabrati pobjednika neće biti lako.

	infinitivna osnova	prezentska osnova
sudjelovati	_____	_____
izabrati	_____	_____

2	
---	--

32. Zaokruži točan oblik glagola.

- a) Istupima u medijima **osvjetlao/osvijetlio** je obraz svoje generacije.
- b) Uzlepršali se vrapci **zobljući/zobajući** mrvice kruha na prozoru.
- c) Maja je iznenada **pocrvenila/pocrvenjela**.
- d) Rijeka Drava **utiče/utječe** u Dunav kod Aljmaša.

2	
---	--

9	
---	--

33. Zadatak ima dva dijela.

a) Napiši u tablicu zadane glagolske oblike.

b) Imenuj glasovne promjene.

„Samo ti reći (imperativ, 2. l. jd.) što god hoćeš, ali ne možeš me zaustaviti!“ povikati (aorist, 3. l. jd.). S tim riječima pobjeći (aorist, 3. l. jd.) iz roditeljskoga doma. Roditelji misliti (imperfekt, 3. l. mn.) da ga više nikad neće vidjeti.

infinitiv	zadani glagolski oblik	glasovne promjene
reći		
povikati		
pobjeći		
misliti		

34. Zadatak ima dva dijela.

4

a) Zaokruži glagole.

b) Napiši na crtu njihove vidske parnjake u infinitivu.

Slegne ramenima, klimne glavom, promrmlja nešto i nastavi rad na tekstu. Zapisuje na računalu, ali kad zapne, uzme ispis da rukom ispravi pogrešnu riječ jer obično poslije toga sve ispadne glatko kao površina jezera u danu bez vjetra.

3

35. Preoblikuj rečenice tako da pasivne glagolske oblike zamijeniš aktivnima.

Za posjeta Kini pozvan sam na ručak u jednu obitelj. Bio sam oduševljen kineskim običajima za stolom. Hrana je bila glasno hvaljena, a mljackanje i srkanje popraćeno odobravanjem.

2

9

90